

Posudek oponenta dizertační práce

Název práce: Pády jiných světů

Autor: Mgr. Václav Kozina

Vedoucí práce: PhDr. Marek Halbich, Ph.D.

Jsem velmi rád, že mohu předem svého posudku říci, že autor předkládané dizertační práce zcela jasně projevila schopnost dostat doktorského titulu v oboru Obecná antropologie – Integrální studium člověka. S panem Mgr. Kozinou jsem měl tu čest v minulosti spolupracovat na knize „Čítanka z ekologické antropologie: Amerika“ (Praha, 2012), kde se představil jako zkušený editor po boku mého někdejšího školitele a konzultanta, pana Dr. Halbicha. Dizertační práci jsem si v této souvislosti přečetl s chutí a zaujetím.

Na první pohled je zjevné, že autor práce disponuje dovednostmi vytvořit samostatně rozsáhlý strukturovaný text (dizertace má úctyhodných 291 stran!). Jednotlivé kapitoly jsou přitom řazeny logicky a přehledně. Samotný titul a názvy kapitol jsou trefné a výstižné. V žádném případě nelze tvrdit, že by dokument přes svůj nadměrný rozsah obsahoval nadbytečné pasáže. Naopak, pro svou originalitu, dobrou práci s literaturou a přesvědčivou argumentaci by si dle mého názoru dizertace v budoucnu zasloužila vydání v knižní podobě. Pochopitelně jako u každého rozsáhlejšího dokumentu podobného typu i tento je ale zatížen určitými chybami.

V první řadě sledávám mírný nesoulad v anglickém překladu anotace (str. 3), kde se hovoří o „*diploma thesis*“. Termín by dle mého názoru bylo lépe nahradit vhodnějším „*dissertation*“.

Co se úpravy textu týče, identifikoval jsem v dokumentu velké množství opakujících se typografických chyb, např. osamocené znaky na konci řádků (str. 12, 29 aj.), odlišný font u uvozovek (str. 243), resp. uvozovky zcela nesprávně užití (str. 183, pozn. 166). Některé poznámky pod čarou, ač vyznačené na jedné straně, se vyskytují až na další stránce (str. 61, pozn. 49; str. 123, pozn. 80). Na místo pomlčky je ojediněle uveden spojovník (str. 159, 229), atp.

Co se stylistiky týče, je dizertace na velmi dobré úrovni. Místy je text sice pro nekonečné výčty poněkud únavný, nicméně chápu, že kvůli celkovému vyznění práce je uvedení historických faktů nutné.

Z gramatického hlediska je v dokumentu několik drobných chyb, zejm. v případě psaní velkých písmen na začátku přímé řeči (str. 175, pozn. 153) a u vlastních jmen a názvů (str. 87, 99, „smutná“ x „Smutná noc“; str. 130, 131, „1 třtina“ x „1 Třtina“; str. 152, 153), ve skloňování podstatných jmen (str. 42, „nadřazené zbraním indiánských“ x indiánským) nebo v interpunkci (str. 71, „méně metafyzické, než interpretace z doby conquisty“ x méně metafyzické než interpretace z doby conquisty).

Osobně jsem při psaní odborných textů zcela přestal pracovat s termínem „Indián“, který se v práci notně vyskytuje, a doporučuji jej nahradit bezpříznakovým „domorodý obyvatel“, „domorodec“ nebo „příslušník domorodého etnika“. Nesouzním ani s autorovou argumentací ohledně pravopisu slova „Indián“ (str. 9, pozn. 4). Ortografií tohoto termínu se podrobněji zabývá Salzman ve svém článku „O psaní slova indián“ z roku 1991 [*Naše řeč*, 74(2), 10].

Osobně považuji za bezpředmětné podávat touto cestou podrobný výčet veškerých překlepů a gramatických chyb. Pokud by měl být text jednou publikován, musí v každém případě projít redakční úpravou.

Co se práce s literárními prameny týče, citovány jsou jak španělské, tak anglické i české odborné texty. Velkou devizou autora je, že je schopen perfektního překladu z obou cizích jazyků. Škoda jen, že opomenul přeložit citáty na začátku kap. 4 a 6 a že na začátku kap. 4 citováno relativně malé množství pramenů. Místy by bylo lépe umístit citaci přímo za jméno autora, nikoliv odděleně doprostřed nebo nakonec věty (str. 176, str. 177 aj.). Někde jsou citace nejednotné (str. 35, 36 León-Portilla x Portilla, 2013). V seznamu použité literatury je u knižních pramenů zbytečně dvakrát uveden rok.

Z odborného hlediska nemám k textu zásadních výhrad. Autor přistupuje ke studovaným pramenům kriticky. Velmi oceňuji vysvětlení dílčích kulturních komplexů, které jsou mj. velmi dobře charakterizovány na základě vztahu k nadpřirozenu zakotveném v mentalitě (str. 43-44). Dále považuji za hodnotný výklad aztéckých konceptů boje a jejich srovnání se španělskou taktikou (str. 196-197) nebo příklady o vztahu k nemoci u indiánských společností (str. 219). Práce obsahuje pozoruhodné analogie s jinými než jihoamerickými kulturami (např. asijskými a africkými), kde došlo ke kolonizaci. Závěry práce jsou smysluplně uvedeny do širšího kontextu a aktualizovány na dnešní dobu.

Na konci dokumentu postrádám pouze shrnutí v angličtině.

Celkově vzato tuto práci **doporučuji** k obhajobě.

Na závěr bych se autora rád zeptal, jakým způsobem si vysvětluje, že se epidemie neštovic rozšířila do incké říše ještě před vlastním příchodem conquistadorů, jak píše na str. 109.

Datum: 18. 6. 2015

Jméno a podpis oponenta:

Mgr. et Mgr. Miroslav Horák, Ph.D.
Předseda akademického senátu fakulty
Vedoucí Ústavu jazykových a kulturních studií
Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií
Mendelova univerzita v Brně
Zemědělská 1/1665, 613 00 Brno, Česká republika
Tel.: +420 545 136 253
GSM: +420 727 894 094
E-mail: miroslav.horak.ujks@mendelu.cz
URL: <http://jazyky.frms.mendelu.cz>